

نقش ایران در خزر کمرنگ می‌شود!

ار و آلمان، یکی از سهامداران نابوکو برای اکتشاف، استخراج و صدور گاز ترکمنستان و آذربایجان فعالیت می‌کند. مسئله رژیم حقوقی ربطی به خرید گاز خزر ندارد شرکت‌های نفت و گاز روسی و غربی در سالهای گذشته به وضعیت حقوقی خزر اهمیتی نداده‌اند. ولی به نظر آلکساندر راهر، کارشناس شورای روابط خارجی آلمان، لاینحل ماندن وضعیت حقوقی خزر برای این شرکت‌ها در درازمدت می‌تواند مشکلاتی ایجاد کند. لاینحل ماندن وضعیت حقوقی خزر به نظامی شدن این دریا و کشیده شدن پای آمریکا و ناتو به آن انجامیده است. مهمتر از همه، به نظر کارشناسان امور، ادامه روند کنونی منجر به از بین رفتن موقعیت استراتژیک ایران در انتقال نفت و گاز حوزه دریای خزر شده است. هم اکنون شرکت‌های روسی و غربی بویژه (ار و آلمان) در محدوده مرزی ترکمنستان و جمهوری آذربایجان فعالیت می‌کنند. نزدیکی مواضع جمهوری آذربایجان و ترکمنستان واقع در جنوب دریای خزر، موضع ایران را بیش از پیش تضعیف می‌کند و نقش ایران را در مسائل دریای خزر کاهش می‌دهد. این مسئله به عقیده برخی از کارشناسان موجب خواهد شد ایران خواست چهار کشور ساحلی شوروی سابق را بپذیرد.

عدم حضور ایران در اجلاس سران حوزه دریای خزر باعث شد که ایران در موضع تدافعی و انفعالی قرار بگیرد و شرکت‌های نفت و گاز روسی و غربی در دریای خزر فعال تر عمل کنند. اول حل مسئله حقوقی خزر، بعد صدور انرژی جمهوری آذربایجان و ترکمنستان علی‌رغم لاینحل ماندن رژیم حقوقی خزر، در سال‌های اخیر بهره‌برداری از منابع نفتی و گازی را به کمک روسیه و کنسرسیوم‌های انرژی غربی آغاز کردند. ایران مخالف حضور شرکت‌های غربی در دریای خزر است و مشخص شدن وضعیت حقوقی دریای خزر را زمینه‌ای برای بهره‌برداری از انرژی آن تلقی می‌کند. راینهارد میچک، مدیرعامل کنسرسیوم خط لوله نابوکو، در پاسخ به این پرسش که آیا برای صدور گاز دریای خزر نیازی به مشخص شدن وضعیت حقوقی و تعیین محدوده مرزی آن هست یا نه، می‌گوید که منابع نفت و گاز در محدوده مرزی ایران یا روسیه قرار ندارند. بنابراین برای انتقال انرژی خزر که در محدوده روسیه و ایران نیست، هیچ مشکلی نیست. مدیرعامل نابوکو، در ادامه توضیح خود تأکید دارد که تعیین رژیم حقوقی دریای خزر مشکلی در صدور گاز از این حوزه ایجاد نمی‌کند. وی به نقطه نظرهای مشترک آذربایجان و ترکمنستان در این مورد نیز افزود، «نمایندگان آذربایجان و ترکمنستان از جمله رونق عبدالله‌یف، رئیس شرکت دولتی نفت آذربایجان (سوکار)، تأکید دارند که این مسئله برای صدور گاز آذربایجان و ترکمنستان مشکلی ایجاد نخواهد کرد.» میچک همچنین می‌گوید: «ما به لحاظ فنی برای انتقال گاز ترکمنستان از طریق آذربایجان در خزر به اروپا راه‌های زیادی داریم. تحقیقات فنی نیز ادامه دارد. در این راستا ما شاهد هستیم که شرکت گاز

جمهوری آذربایجان و ترکمنستان علی‌رغم لاینحل ماندن رژیم حقوقی خزر، در سال‌های اخیر بهره‌برداری از منابع نفتی و گازی را به کمک روسیه و کنسرسیوم‌های انرژی غربی آغاز کردند. بر اساس گزارش وزارت امور خارجه، ایران مخالف حضور شرکت‌های غربی در دریای خزر است و مشخص شدن وضعیت حقوقی دریای خزر را زمینه‌ای برای بهره‌برداری از انرژی آن تلقی می‌کند وزارت امور خارجه ایران اعلام کرد، توافق بر سر ۷۰ درصد از رژیم حقوقی خزر بین کشورهای ساحلی انجام گرفته است. این توافق‌ها به عقیده کارشناسان امور خزر درباره عمده اختلافات، یعنی تعیین محدوده مرزی دریا یا به طور کلی مسئله رژیم حقوقی خزر نیست این در حالی است که اخیراً دو نشست در وین و مسکو پیرامون موضوع‌های «حقوق بشر، انرژی و رژیم حقوقی دریای خزر» برگزار شده است تا به مسئله لاینحل مسئله حقوقی خزر پرداخته شود. آیا نامشخص ماندن وضعیت رژیم حقوقی خزر تأثیری در صدور انرژی آن خواهد داشت؟ مسائل مربوط به تقسیم دریای خزر در قسمت جنوبی آن بین ایران، جمهوری آذربایجان و ترکمنستان همچنان لاینحل مانده است. در عین حال مسائل دریای خزر بخشی از سیاست منطقه‌ای روسیه به حساب می‌آید. سیاستمداران ایران و روسیه خزر را «دریای صلح» و «غیرنظامی» توصیف می‌کنند. در عین حال بر سر تقسیم آن و تعیین محدوده‌های مرزی پنج جانبه اشتراک مساعی ندارند. به عقیده کارشناسان، اختلاف روسیه و ایران پس از آخرین نشست سران کشورهای ساحلی بیشتر آشکار شد، چرا که این نشست بدون مشارکت ایران در قزاقستان در سپتامبر سال ۲۰۰۹ انجام گرفت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

سیستم بانکی مانعی برای تولید برق پاک

مدیرعامل سازمان انرژی‌های نو با بیان اینکه مشکل اصلی بر سر راه تولید برق پاک بحث فاینانس و مشکلات سیستم بانکی برای اخذ وام می‌باشد گفت، تلاش داریم در سال جاری قوانینی تهیه و برای تصویب به مجلس و دولت ارسال کنیم که بتواند ضمانت و حمایت لازم از بخش خصوصی را برای سرمایه‌گذاری در این زمینه فراهم کند.

مهندس یوسف آرمودلی افزود، سند راهبردی انرژی نو در کشور تدوین شده است و برای تصویب نهایی به معاونت علمی ریاست جمهوری ارائه شده است. وی ادامه داد، این سند با مشارکت کارشناسانی از بانک جهانی و کارشناسان وزارت نیرو تدوین شده است و راهکارها، اولویت‌ها و رویکردهای اهداف این سند مورد بحث و بررسی کامل قرار گرفته است. مهندس آرمودلی درخصوص ظرفیت فعلی تولید برق از انرژی‌های تجدیدناپذیر گفت، متأسفانه در حال حاضر سهم انرژی‌های نو در سبد انرژی‌های کشور بسیار ناچیز است و با ۲۴۰ میلیون کیلو وات در ساعت تقریباً یک درصد از مجموع کل انرژی‌های کشور را شامل می‌شود.

چالش‌های سازمان گسترش با مپنا و نگرانی‌های بازار سرمایه

انتقادات مهندس ارجمندی معاون سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران از کلاس تولیدات و ارقام سود شرکت مپنا و سکوت مقامات شرکت مپنا در این رابطه، موجب بروز پاره‌ای نگرانی‌ها در بازار سرمایه گردید. زمانی که ارجمندی نگرانی‌های سازمان گسترش از انحصار مپنا را گوشزد می‌نماید ناخودآگاه موجب تشدید نگرانی بازار سرمایه از روی دوم سکه انحصار مپنا (انحصار مشتری) می‌شود که این به پارادوکس شرکت‌های مگا سایز منحصر به فرد جهان سوم در بازار سرمایه می‌افزاید.

در هر صورت ارجمندی به طور واضح تمرکز خود را بر دو مقوله پایین بودن راندمان و بالا بودن قیمت توربین قرارداده است و انحصار مپنا را مانع از نقدپذیری آن برای اصلاح عملی این دو فاکتور مهم می‌داند. در همین رابطه طی ماه‌های گذشته اقدامات عملی نیز انجام داد. که واکنش مپنا را در پی داشت، که از آن می‌توان دعوت وزیر صنایع برای بازدید از کارخانجات مپنا نام برد که نتیجه آن جلب نظر وی درخصوص عدم ورود سازمان گسترش به تولید توربین‌های کلاس F بود.